

Pro Accesibilitate Pro Incluziune Pro Democrație!

SUBIECTE DE

INTERES

SPECIAL:

- VOX POPULI: Cum au fost afectate persoanele cu dizabilități de pandemie?
- ELECTORALA 2020 - Activități de mobilizare civică și educație electorală pentru tinerii alegători din toată țara în contextul alegerilor prezidențiale
- ACCESIBILITATE formală - sau trecerile de pietoni, între viață și moarte pentru nevăzătorii și persoanele cu dizabilități locomotorii
- INTERVIU: Olga Leva, psiholog, CNIR „În pandemie, aplicațiile asistive ca Be My Eyes sau Cash Reader pot fi o soluție reală în ieșirea din impas”
- Proiecte noi: MUSEUMINFOTUR

Un om informat votează conștient!!!

Un om informat este protejat!!!

Informează-te CORECT!!!

“

Persoanele cu dizabilități au dreptul garantat la angajarea în câmpul muncii

DREPT FUNDAMENTAL CONSFINȚIT PRIN

- Constituția Republicii Moldova;
- Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități;
- Legea nr.60 din 30.03.2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități în Republica Moldova.

SURSA FOTO:

[HTTPS://WWW.FACEBOOK.COM/ANEASMOLDOVA/](https://www.facebook.com/ANEASMOLDOVA/)

Această publicație a fost finanțată de un grant oferit de Departamentul de Stat al SUA.

Opiniile, constatările și concluziile din publicație aparțin autorului și nu reflectă neapărat pe cele ale Departamentului de Stat al SUA.

VOX POPULI:

Cum au fost afectate persoanele cu dizabilități de pandemia COVID-19?

„Nu am avut cum să fiu informată în deplină măsură despre pandemie, deoarece posturile de televiziune nu transmiteau știrile și nici publicitatea cu privire la măsurile de protecție în limbajul mimico-gestual.

Chiar și purtatul măștilor este o problemă pentru noi persoanele cu deficiență de vorbire, deoarece noi, de obicei, citim pe buze ce ne spun persoanele vorbitoare, iar masca le astupă fața, iar asta ne marginalizează și mai mult procesul de comunicare cu societatea.”

Marina, 35 de ani, persoană cu deficiență de vorbire.

„Am doi copii, iar în această pandemie, la serviciul unde lucrez au fost reduse cadrele, respectiv mi s-a micșorat cu mult salariul, am devenit foarte stresată, zilnic având grijă de casă, doi copii, serviciu online...

plus că și soțul este bolnav și avem nevoie de medicamente pentru a putea prelungi tratamentul... nu știu cum ne vom descurca?!”

Ludmila, 41 ani, persoană cu dizabilități locomotorii

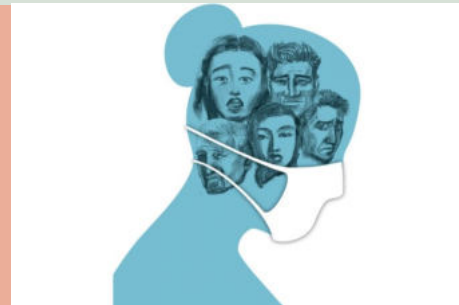

„Probabil în această carantină am trăit cele mai mari frici din viața mea, am avut un disconfort psihologic foarte mare.

Fiind nevăzătoare, am stat izolată doar în ogradă, îmi era frică să mă ating de orice lucru, dar mai ales să vorbesc cu cineva de frică de a nu mă infecta.

Nu avea cine să mergă să îmi facă cumpărăturile la magazin, plus că chiar mă temeam să nu îmi aducă boala, mai ales că pierderea vederii se datorează tot unui virus...”

Diana, 27 ani, nevăzătoare

”În carantina asta în farmacii nu aduceau medicamentele necesare pentru boala mea, iar transportul public nu mergea, ca să mă duc la raion să cumpăr medicamente, plus că medicul a zis să nu mă pornesc nicăieri...”

am avut dureri de cap insuportabile în această perioadă!”

Olga, 23 ani, probleme de sănătate mentală

Parlamentul European despre drepturile persoanelor cu dizabilități intelectuale și ale familiilor lor în cadrul crizei provocate de COVID-19

Parlamentul European este profund îngrijorat de impactul disproporționat al crizei provocate de COVID-19 asupra persoanelor cu dizabilități intelectuale și a persoanelor cu alte probleme de sănătate mintală și a familiilor lor, acesta devenind o îngrijorare în plus pentru membrii familiilor care se ocupă de aceste persoane, dintre care mulți sunt femei; subliniază că persoanele cu dizabilități nu ar trebui să devină și mai izolate atunci când ies din faza de limitare a mișcării persoanelor și că ar trebui să li se acorde prioritate în această etapă.

Acesta reamintește că limitarea mișcării persoanelor a fost o problemă gravă, nu doar pentru persoanele cu dizabilități intelectuale, ci și pentru toate persoanele cu boli mintale, deoarece izolarea nu poate decât să agraveze problemele.

Parlamentul consideră că măsurile stricte de izolare au un impact deosebit de negativ asupra persoanelor cu dizabilități și că este necesară o mai mare flexibilitate din partea autorităților; de asemenea condamnă cu fermitate orice discriminare medicală împotriva persoanelor cu dizabilități intelectuale; reamintește că măsurile relevante adoptate de statele membre trebuie să respecte CRPD și să asigure accesul egal și nediscriminatoriu la serviciile de asistență medicală și sociale; subliniază că persoanele cu dizabilități intelectuale sau cu boli mintale merită același tratament medical ca orice altă persoană care are COVID-19, inclusiv

terapie intensivă; În acest sens se reamintește că orientările medicale trebuie să fie nediscriminatorii și să respecte dreptul internațional și orientările existente în materie de etică în caz de urgență, de crize sanitare și de dezastre naturale iar în timpul izolării trebuie să fie asigurate servicii de sprijin, asistență personală, accesibilitate fizică și comunicare pentru persoanele cu dizabilități intelectuale, prin adoptarea unor metode inovatoare de furnizare a serviciilor medicale.

Parlamentul solicită ca în fiecare stat membru să fie colectate date privind tratamentul persoanelor cu dizabilități intelectuale în spitale, instituții și în cadrul serviciilor comunitare, precum și privind ratele de mortalitate a persoanelor cu dizabilități, pentru a evalua dacă persoanele cu dizabilități beneficiază sau nu de protecție, asistență medicală și sprijin adecvat în timpul crizei provocate de COVID-19.

Se subliniază că măsurile de izolare afectează în mod semnificativ sănătatea mintală a persoanelor cu dizabilități intelectuale și a rudelor lor și că măsurile aferente ar trebui adaptate la nevoile persoanelor cu dizabilități intelectuale pentru a le asigura starea de bine și viața independentă.

Parlamentul European recunoaște că situația din cursul pandemiei de COVID-19 este un semnal de alarmă cu privire la atenția de care beneficiază acest colectiv; ia act de faptul că trebuie să se acorde atenție acestor persoane prin intermediul unor servicii de sănătate publică solide; solicită să se ia în considerare consolidarea acestora prin finanțare la nivelul UE, dacă este cazul și dacă este posibil; subliniază importanța unor politici de sănătate adecvate în statele membre.

În cadrul rezoluției se mai subliniază importanța eliminării barierelor cu care se confruntă persoanele cu dizabilități intelectuale în ceea ce privește accesul la serviciile de sănătate și la produsele de igienă, precum și importanța luării în considerare a unor măsuri de amenajare corespunzătoare care să le permită să muncească.

Pandemia de COVID-19 a scos la lumină deficiențe majore în sistemele de sprijin pentru o serie de grupuri de risc din societate; subliniază că investițiile în tranziția treptată de la asistența instituțională la serviciile comunitare pentru persoanele cu dizabilități intelectuale ar trebui să constituie o prioritate; subliniază că fondurile de investiții ar trebui să sprijine furnizarea de servicii de sprijin personalizate, întrucât mulți dintre furnizorii acestor servicii au fost grav afectați în timpul pandemiei și după aceasta și riscă închiderea pe o perioadă nedeterminată.

În acest sens Parlamentul invită Comisia să ia măsuri suplimentare pentru a mobiliza investiții și resurse esențiale pentru a garanta continuitatea serviciilor de îngrijire și de sprijin, în conformitate cu principiile CRPD și cu Pilonul european al drepturilor sociale; invită Comisia și statele membre să asigure protocoale comune pentru posibile situații viitoare de risc sau urgențe umanitare și dezastre naturale, pe baza lecțiilor învățate din criza provocată de COVID-19, inclusiv furnizarea de echipamente de protecție necesare, materiale de informare și formare pentru profesioniștii și organismele de reglementare din domeniul asistenței medicale și al asistenței sociale, luând în considerare în permanență nevoile și circumstanțele specifice ale persoanelor cu dizabilități.

Parlamentul cere ca statele membre să monitorizeze dacă serviciile medicale și cele sociale sunt sustenabile și capabile să se adapteze la noi forme de furnizare de servicii; face apel la promovarea unei incluziuni sociale veritabile în momentul alocării de fonduri UE pentru aceste servicii, punând accentul pe cele care oferă o viață bazată pe comunitate, mai degrabă decât instituționalizare; subliniază că este important să se asigure că nu există bariere financiare în calea accesului la asistență medicală.

Vă invităm să consultați întregul document și prevederile Rezoluției Parlamentului European accesând linkul de mai jos

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0183_RO.html

CEC a stabilit organizarea secțiilor de votare în străinătate și pentru alegătorii din localitățile din stânga Nistrului (Transnistria), municipiul Bender și unele localități ale raionului Căușeni în cadrul alegerilor prezidențiale din 1 noiembrie 2020

Comisia Electorală Centrală (CEC) a stabilit organizarea a 139 secții de votare în străinătate pentru alegerile Președintelui Republicii Moldova din 1 noiembrie 2020.

Potrivit hotărârii aprobate de CEC, decizia a fost luată în conformitate cu prevederile legislației electorale, cu avizul prealabil al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene (MAEIE). Astfel, secțiile de votare vor fi constituite pe lângă misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Republicii Moldova, dar și în alte localități, în baza numărului de alegători care au participat la scrutinul precedent, organizat în circumscripția națională, a datelor de pe urma înregistrării prealabile, precum și pe baza informațiilor obținute de către MAEIE de la autoritățile competente ale țărilor de reședință a cetățenilor Republicii Moldova privind numărul acestora și locul aflării acestora.

Potrivit hotărârii CEC, consiliul electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău nr. 1, în comun cu Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, vor constitui secțiile de votare și birourile electorale ale acestora.

Pentru cetățenii cu drept de vot din localitățile din stânga Nistrului (Transnistria), municipiul Bender și unele localități ale raionului Căușeni, CEC a constituit 42 secții de votare.

Ministerul Afacerilor Interne, în baza atribuțiilor ce îi revin conform prevederilor Codului electoral, va întreprinde toate măsurile necesare privind menținerea ordinii publice în localitățile unde își au sediul secțiile de votare enumerate în anexa la prezenta hotărâre. În scopul garantării securității procesului de votare la secțiile de votare din localitățile aflate în Zona de Securitate, CEC face apel către observatorii naționali, internaționali și Comisia Unificată de Control în vederea monitorizării desfășurării pașnice a procesului electoral în cadrul secțiilor de votare menționate.

În contextul deciziilor luate în cadrul ședinței de astăzi, CEC face apel către toate instituțiile abilitate să monitorizeze procesul electoral (misiunile diplomatice acreditate în Republica Moldova, organizațiile naționale și internaționale de profil și concurenții electorali) să uzeze de dreptul prevăzut de legislația electorală și să înregistreze observatori pentru alegerile prezidențiale din 1 noiembrie 2020. În cazul depistării anumitor încălcări, acestea pot fi aduse la cunoștința Comisiei, în baza constatărilor probate și argumentate.

Sursa: <https://a.cec.md/ro/cec-a-stabilit-organizarea-sectiilor-de-votare-in-strainatate>

Conducerea CEC a avut o întâlnire oficială cu reprezentanții Comisiei de la Veneția

În cadrul vizitei la Strasbourg, Președintele CEC, Dorin Cimil, și Secretarul CEC, Maxim Lebedinschi, împreună cu ministrul Justiției, Fadei Nagacevski, au avut o întâlnire oficială cu Secretarul adjunct al Comisiei Europene pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția), Simona Granata-Menghini și șeful Direcției Alegeri și Partide Politice, Pierre Garrone.

Părțile au discutat despre modificarea Codului electoral și a legislației conexe, în contextul Opiniei comune a Comisiei de la Veneția și OSCE/ODIHR. Subiectele principale au vizat oportunitatea adoptării proiectului de lege până la data lansării oficiale a campaniei electorale, care, potrivit termenului legal, va începe pe 2 octombrie 2020. În acest context, au fost menționate aspectele pozitive, dar și recomandările ce urmează a fi considerate de către autoritățile naționale, pentru îmbunătățirea proiectului de lege și avansarea ulterioară a adoptării finale. O atenție aparte necesită vacuumul cadrului normativ pentru elemente particulare privind înregistrarea candidaților, utilizarea resurselor administrative și implicarea cultelor. Oficialii au abordat și tema organizării alegerilor prezidențiale, ținând cont de particularitățile epidemiologice atât în țară, cât și peste hotare. Urmare discuțiilor, a fost agreată organizarea unui Webinar privind schimbul de bune practici pentru organizarea alegerilor pe timp de pandemia provocată de virusul COVID-19 și experiențele țărilor europene.

Conducerea CEC a reiterat gratitudinea și aprecierile pentru rolul ce-l are Comisia de la Veneția în procesul de perfecționare a cadrului legal electoral din țara noastră. Mizăm și în continuare pe suportul experților în promovarea valorilor democratice în conformitate cu cele mai bune practici și standarde internaționale.

Alegătorii care vor să voteze la locul aflării lor în ziua alegerilor prezidențiale din 1 noiembrie 2020 pot să-și declare noul loc de ședere

Comisia Electorală Centrală informează că alegătorii pot depune cereri privind declararea locului nou de ședere. Astfel, pentru a putea vota la o altă secție de votare decât conform domiciliului sau reședinței valabile, alegătorul va depune o declarație de ședere la autoritatea administrației publice locale din localitatea unde dorește să voteze.

Prin această procedură, alegătorul va fi înscris în lista electorală a secției de votare conform locului de ședere declarat și își va putea exercita dreptul la vot la secția de votare respectivă.

Declarația împreună cu actul de identitate în copie atașat se vor depune personal până la data de 1 octombrie inclusiv. La depunerea declarației, alegătorul va prezenta și actul de identitate în original pentru confirmare.

Declarațiile depuse pentru scrutinele anterioare nu mai sunt valabile.

Sursele: https://a.cec.md/ro/alegatorii-care-vor-sa-voteze-la-locul-aflarii-lor-2781_96866.html?

ISTORII REALE: Fiind respinsă la peste 30 de interviuri de angajare ...

Ludmila Ababei, oricum vrea să lucreze!

Am găsit-o pe Ludmila Ababei acasă, stând în fața computerului și analizând mai multe site-uri care oferă posibilitatea de a munci la distanță.

Degetele lungi îi alunecau pe taste, iar în câști se auzea o voce robotică. Sfioasă, Ludmila îmi explica că acesta e „Vintalker”, unul din prietenii mei fideli, este o voce sintetică care îmi citește cuvânt cu cuvânt ceea ce e scris pe ecran. Datorită acestui program am reușit să absolvesc o facultate, am devenit mai independentă, m-a ajutat în perioada cât am fost angajată.

Sunt originară din orașul Drochia, iar din anul 2012 locuiesc la Chișinău, pentru că am obținut un loc cu finanțare la buget la universitate. Am venit la facultate după o perioadă de cinci ani repaos, de la absolvirea Colegiului de Drept din Soroca. Pauza aceasta a survenit ca urmare a scăderii vederii mele. Pe an ce trecea vedeam din ce în ce mai încețoșat și îmi era din ce în ce mai dificil să disting și să înțeleg obiectele din jur și întâmpinam dificultăți să citesc și să scriu. După absolvirea colegiului, deoarece vederea scădea, am stat 5 ani acasă neștiind unde să o apuc, credeam că sunt singura persoană din Moldova care vede atât de rău. La un moment dat chiar mă conformasem cu situația dată.

Uneori în zilele când mă simțeam singură și izolată, fără un loc de muncă, fără o facultate, spre deosebire de marea majoritate din colegii mei, mă frământa mereu gândul că trebuie să fac ceva cu viața mea, trebuie să-mi găsesc un loc de muncă. Astfel, în minte îmi apărură ideea de a lucra la piață, să vând și eu haine sau orice, important era să am o sursă de existență, însă iarăși vederea mea încețoșată mă făcu să renunț la această idee. Mi-am găsit o altă ocupație, împreună cu mama mea am avut grijă de nepotul de la frate care avea numai jumătate de an. Copilul a rămas în grija noastră deoarece fratele împreună cu soția au fost nevoiți să plece ca mulți alți moldoveni, peste hotarele țării. „Sănduțu”, așa îl dezmiardam noi pe nepot, spunea cu zâmbetul pe buze Ludmila, el era cel care îmi umplea zilele de bucurie și astfel uitam de gândurile ce adesea mă frământau.

Astfel, pe nesimțite s-au scurs cei cinci ani în care Sănduțu în fiecare zi ne bucura cu ceva nou cu un cuvânt nou pe care la început îl pronunța mai stâlcit, cu primii pași pe care îi făcea, cu șotiile și trăsările inocente pe care le făcea.

În anul 2011 am aflat de Centrul Național de Informare și Reabilitare a Societății Orbilor din Moldova, despre acest centru am fost informată de către doamna președintă a organizației locale a ANM. Începând cu luna august până la mijlocul lunii octombrie 2011, m-am aflat la Chișinău, unde am urmat cursuri de reabilitare. Aici am aflat despre poveștile de viață și a altor persoane cu deficiențe de vedere, semenii de ai mei, care au reușit să absolutească o facultate și să-și găsească un loc de muncă.

După absolvirea acestor cursuri, am aflat de un proiect ce avea ca scop susținerea antreprenoriatului social în rândul persoanelor cu deficiențe de vedere. Astfel am prins curaj și în minte mi-a venit ca idee de afacere să deschid un mic butic, unde să se vândă detergenți, și tot ce e legat de menținerea curățeniei în casă. Însă din motiv că era necesar de cofinanțare și rambursarea unei părți din banii oferiți pentru această afacere, nu am mai reușit să realizez această idee.

Gândul de a mă angaja undeva mă chinuia din ce în ce mai mult. Eram dispusă să accept orice, important să lucrez undeva. Astfel am apelat la Alexei Romanenco, care era atunci directorul unei întreprinderi individuale specializate pe producerea cleștilor pentru rufe și a capacelelor de metal pentru borcane. Începând cu februarie 2012 până în luna august a aceluiaș an, am lucrat la această întreprindere având un salariu simbolic de aproximativ 500 de lei, dar au fost luni în care salariul a fost și mai mic. De aici a început epopeea mea ca persoană angajată cu carte de muncă. La această întreprindere lucram aproximativ 15 persoane într-un spațiu închis. Iarna adesea ne îngheța mâinile în procesul de asamblare a cleștilor, uneori ne răneam și ne împungeam degetele cu inelele de metal care trebuiau să fie fixate pe clește.

Domnul Romanenco a fost totuși persoana care a insistat ca eu trebuie să fac o facultate. Dumealui spunea că am potențial și ar fi păcat să irosesc timpul lucrând într-un domeniu care nu aduce suficient venit pentru a-ți permite un trai decent. Pe parcurs am cunoscut mai multe persoane cu deficiențe de văz, care au reușit să termine o facultate și care ulterior sau angajat în câmpul muncii, așa am hotărât să dau la facultate. Inițial mi-am dorit să fac Facultatea de Asistență Socială, însă nu am obținut un loc la buget, în acest caz m-am reorientat spre Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării.

Părinții mei inițial erau speriați de gândul că eu o să fiu la Chișinău departe de ei. Se temeau în permanență să nu pătesc ceva, să nu fiu accidentată pe stradă, cum o să mă descurc și o să fac față programului de studii, etc.

După un an de facultate, când am înțeles că mă pot descurca de una singură, am început să îmi caut de lucru. Aplicam peste tot unde găseam o ofertă de muncă pe care o consideram că ar fi potrivită, însă de fiecare dată eram refuzată din motivul că am o dizabilitate vizuală. La început am reușit să fac un an de stagiu la Radio Moldova. După care, tot aici la radio am activat temporar, înlocuind o colegă ce era în concediu de maternitate. Astfel, în fiecare sâmbătă, timp de trei luni am prezentat emisiunea „Ochiul interior”. Totuși după perioada de activitate de la Radio Moldova, problema găsirii unui loc de muncă pe o perioadă mai îndelungată, rămânea a fi una nerezolvată și iarăși eram în căutarea unui job. Inițial când eram telefonată și invitată la interviu le spuneam că am o problemă de vedere și de cele mai multe ori eram refuzată. Apoi ca urmare a participării la mai multe traininguri de angajare, mi-am schimbat strategia, nu mai indicam în CV că sunt o persoană cu deficiențe de vedere, sperând că astfel cel puțin o să am șansa să ajung la interviu.

La interviuri angajatorii afirmau de cele mai multe ori că este necesar de lucrat la computer, iar când le explicam că pot lucra la computer și încercam să le demonstrez cum lucrez, aceștia spuneau că este necesar să mai lucrez inclusiv și cu documentele imprimate pe suport de hârtie.

Au fost și situații în care am fost bruscată verbal și dată afară din oficiu. Am mers la un interviu pentru poziția operator la computer în cadrul unei agenții imobiliare. Aflându-mă față în față cu așa-zisul angajator, acesta pe un ton neprietenos mi-a zis să completez un formular, zicându-i că îmi este dificil să-l completez din motiv că nu văd, acesta batjocoritor mi-a replicat că el nu a întrebat dacă văd sau nu, ci să completez formularul dat?! Când le-am amintit de *Legea cu privire la incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități Nr. 60 din 30.03.2012*, care prevede că angajatorul este obligat să angajeze persoane cu dizabilități și să adapteze locul de muncă la necesitățile acestora, acesta s-a enervat și a ridicat tonul vocii cerându-mi să părăsesc biroul și acuzându-mă că încerc să-i intimidez cu legea dată.

După acest caz am mers la Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității în Republica Moldova, având ca dovadă o înregistrare audio. Ca urmare, acesta a fost acționat în judecată și am obținut câștig de cauză pe motivul discriminării din cauza dizabilității. Însă acest episod nu m-a descurajat, ba din contra, m-a făcut să fiu tot mai hotărâtă în găsirea unui loc de muncă.

Ulterior la unele interviuri eram însoțită de reprezentanții unui ONG care mă asistau la interviu și încercam să cerem perioade de probă și astfel am obținut o perioadă de probă ca operator la o companie de taxi și la un operator național de servicii de telecomunicații, dar care s-au soldat fără angajare motivând că soft-ul meu nu este compatibil cu programul acestora și că nu este posibilă angajarea mea. Sigur că aceste motive invocate erau doar pentru a „scăpa de mine”.

Recunosc că au fost și multe momente în care m-am gândit să renunț, însă în același timp conștientizam că nu am altă cale și doar găsirea unui loc de muncă îmi va permite să fac față cheltuelilor zilnice de care aveam nevoie.

Ludmila Ababei, în cadrul instruirilor CICDE

Experiențele negative, situația pandemică în care ne aflăm, recunosc că mă afectează pe moment, însă în același timp mă călesc și mă fac să fiu mai determinată în căutarea unui loc de muncă online, mi-ar fi ușor și din punct de vedere al deplasării, că voi putea activa de acasă. Cred că am fost la cel puțin 30 de interviuri de angajare unde am fost refuzată, sper mult ca măcar acum să găsesc ceva de lucru... în caz contrar, mă gândesc să plec din țară, poate peste hotarele țării voi avea noroc

La finalul discuției aceasta a afirmat totuși cu regret faptul că societatea în mare parte are o atitudine de respingere și izolare față de persoanele cu dizabilități, cu toate că în ultimii ani lucrurile sau mai schimbat în bine, acum Ludmila este hotărâtă ca la 1 noiembrie 2020 să meargă neapărat la alegeri, deoarece își doare să schimbe acasă, în țara unde s-a născut!

Sursa foto: Arhiva personală. Autor articol: Ion Ciobanu

UN DREPT FUNDAMENTAL - Angajarea în câmpul muncii al persoanelor cu dizabilități

Câteva repere din Legislația Republicii Moldova cu privire la dreptul garantat al persoanelor cu dizabilități de angajare în câmpul muncii. Cum credeți următoarele prevederi sunt respectate la noi în țară?

- ◆ Persoanele cu dizabilități se bucură de toate drepturile civile, politice, sociale, economice și culturale, precum și de libertățile fundamentale consfințite prin Constituția Republicii Moldova, prin Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (ratificată prin Legea nr. 166 din 9 iulie 2010) și prin Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, nr. 60 din 30.03.2012.
- ◆ Nimeni nu poate limita dreptul la muncă al persoanelor cu dizabilități decât în baza prevederilor legislației în vigoare.
- ◆ Plasarea în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități se realizează fără discriminare, respectând prevederile legislației în vigoare.
- ◆ Persoanele cu dizabilități se încadrează în muncă conform pregătirii lor profesionale și a capacității lor de muncă.
- ◆ Pentru a asigura integrarea în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități, angajatorii întreprind următoarele măsuri specifice: adaptarea rezonabilă la locul de muncă; proiectarea și adaptarea locurilor de muncă astfel încât acestea să devină accesibile persoanelor cu dizabilități;
- ◆ furnizarea de noi tehnologii și dispozitive de asistență, de instrumente și echipamente care să permită persoanelor cu dizabilități obținerea și menținerea locului de muncă;
- ◆ furnizarea de instruiți și a sprijinului adecvat pentru aceste persoane.

Sursa:

Asociația Națională a Experților și Asistenților Sociali din Moldova,

[https://www.facebook.com/](https://www.facebook.com/ANEASMoldova/)

[ANEASMoldova/](https://www.facebook.com/ANEASMoldova/)

“
Persoanele cu dizabilități au dreptul garantat la angajarea în câmpul muncii”

DREPT FUNDAMENTAL CONSFINȚIT PRIN

- Constituția Republicii Moldova;
- Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități;
- Legea nr.60 din 30.03.2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități în Republica Moldova.

Accesibilitate formală - sau trecerea de pietoni MIORIȚA 1A, între viață și moarte pentru nevăzătorii și persoanele cu dizabilități locomotorii din sectorul TELECENTRŪ

Indiferent de situație și perioadă, orașul Chișinău rămâne a fi extrem de neprietenos pentru persoanele cu dizabilități locomotorii, dar și pentru persoanele cu deficiențe de vedere.

În afară de gropi, drum stricat, borduri înalte, panouri și billboarduri în mijlocul trotuarului, țevi, guri de canalizare neacoperite, persoanele cu nevoi speciale se află în pericol și pe multe treceri de pietoni din capitală. O astfel de zebră periculoasă se află pe strada Miorița 1A, din sectorul Telecentru care este traversată zilnic de persoane cu mobilitate redusă, mame cu copii în cărucior și persoane nevăzătoare.

Amintim că în sectorul Telecentru al capitalei locuiesc mai multe persoane cu dizabilități de vedere, în zonă fiind amplasată întreprinderea specializată „Lumintechnica”, unde activează un număr mare de nevăzători. Acestea menționează că, nu odată aveau să fie ținta accidentelor rutiere, iar șoferii grăbiți pot neglija bastonul alb al nevăzătorilor, mergînd cu roata automobilului peste vârful acestuia. Conform spuselor locatarilor din apropiere, timp de un an de zile de când a fost instalată zebră, în patru cazuri

persoanele au fost accidentate direct pe trecerea de pietoni, fiind lovit și un minor.

„În acest sens, este de menționat că în incinta IP „Teleradio-Moldova” este amplasată o secție de votare, iar la 1 noiembrie 2020, mai multe persoane cu dizabilități vor parcurge această trecere de pietoni pentru a-și putea exercita dreptul la vot. Astfel, noi, ca persoane cu dizabilități, locuitori ai acestui sector, recomandăm responsabililor de circulație rutieră să instaleze pe toate trecerile periculoase de pietoni fie limitatoare de viteză, semafor cu buton, sau semnalizarea trecerii de pietoni prin iluminare! Recomandările sunt legate de accesibilitatea drumurilor, transportului și a altor servicii publice, precum și de implicarea

Dizabilitatea și riscul rutier sunt puternic conectate între ele. Potrivit Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), între 20 și 50 de milioane de oameni suferă traumatisme și alți 1,24 milioane decedază anual pe autostrăzile din lume.

Coliziunile rutiere sunt principala cauză a traumatismelor cranio-cerebrale și este estimat că aproximativ 30% dintre cei traumatizați pe drumurile rutiere rămân cu dizabilități permanente.

noastră ca persoane cu dizabilități în procesele de consultare și luare a deciziilor, în special privind subiectele care ne afectează direct” - a menționat Ion Ciobanu, persoană cu deficiențe de vedere. Subliniem că mijloacele sigure de transport și accesibilitatea drumurilor țin în primul și în primul rând de domeniul drepturilor omului. Dreptul internațional, sub auspiciile ONU, impune obligația fiecărui Stat să asigure o infrastructură sigură și accesibilă pentru toți oamenii – indiferent de nivelul de dezvoltare al țării.

Asociația Nevăzătorilor din Moldova atenționează că începând cu data de 24 septembrie 2020 în raioanele țării vor ajunge noi manuale în format audio

Începând cu 24 septembrie, Asociația Nevăzătorilor din Moldova anunță că manualele „Educație pentru Media” existente în sistemul Braille, acum pot fi găsite și în format Audio.

Cărțile au fost imprimate în format MP3 pentru a putea fi accesate foarte ușor de către orice doritor nevăzător prin intermediul unui dispozitiv de citire a CD-urilor.

Sonorizarea cărților a fost realizată de crainica Mariana Țîbulac-Ciobanu și regizorii de sunete Sergiu Hliustin și Larisa Robu.

Au fost imprimate un total de 50 CD-uri care vor ajunge câte o copie în fiecare raion din Republica Moldova, astfel încât, oricine dorește, se poate adresa la organizația teritorială de unde provine sau la biblioteca mobilă a Centrului Național de Informare și Reabilitare al Asociației Nevăzătorilor din Moldova pentru a avea acces liber la acestea.

Parteneri ai proiectului sunt Internews Moldova și Centrul pentru Jurnalism Independent.

Sergiu Hliustin, regizor de sunete, Centrul Național de Informare și Reabilitare al ANM

INTERVIU: Olga Leva, psiholog, CNIR

„În pandemie, aplicațiile asistive ca Be My Eyes sau Cash Reader pot fi o soluție reală în ieșirea din impas”

Din discuții cu câțiva tineri nevăzători, beneficiari ai Centrului Național de Informare și Reabilitare (CNIR) al Asociației Nevăzătorilor, am înțeles că volens-nolens, pandemia și-a lăsat amprenta asupra stării lor emoționale. Vă rog să ne spuneți cu ce provocări anume, s-au ciocnit în perioada carantinei persoanele cu deficiențe de vedere?

Persoanele nevăzătoare se ciocnesc în timpul pandemiei cu dileme care sunt comune întregii populații, dar este adevărat că în cazul lor mai apar și provocări specifice datorită deficienței de vedere. Nevăzătorilor le este mai dificil să își asigure protecția, să reducă contactul cu alte persoane sau diferite suprafețe pentru că au deseori nevoie de însoțitor, iar orientarea în spațiu și alte acțiuni de rutină, de asemenea, implică atingerea a numeroase suprafețe (balustrade, perete, bare etc.). Amânarea efectuării tratamentelor, intervențiilor de ordin oftalmologic, atât în țară, cât și peste hotare, la fel e o problemă majoră pentru persoanele cu deficiențe de vedere ce necesită acest lucru.

Dacă ați putea să ne explicați care sunt totuși efectele psihologice asupra acestor persoane și cum ar putea să le facă față?

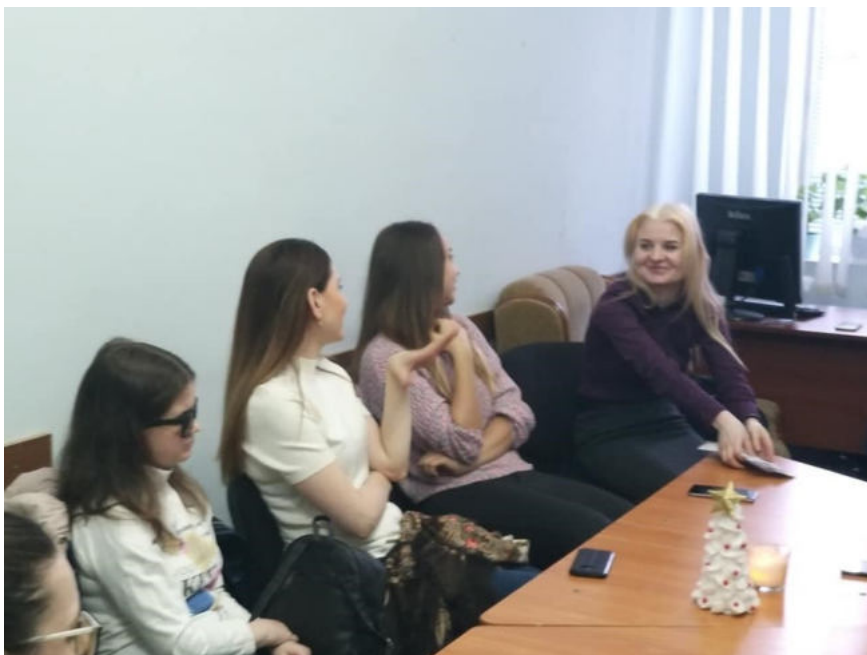
Menționez că în această perioadă apar sau se amplifică stările de neliniște, de incertitudine, nervozitate sau deprimare. Pentru a le ameliora sau a le preveni e binevenit ca persoanele să își adapteze strategiile de abordare a diferitor situații. Spre exemplu, persoanele nevăzătoare să utilizeze bastonul alb, e o soluție bună în a păstra distanța socială, și în a reduce numărul suprafețelor pe care le ating. Să aleagă să își investească energia mai mult în lucruri asupra cărora pot influența, pe care le pot schimba și mai puțin în lucruri sau situații a căror evoluție nu depinde de efortul lor. Să nu urmărească non-stop știrile, mai ales cele alarmante. Dacă situația o permite, să apeleze la voluntarii grupurilor de inițiativă împotriva COVID-19 sau la cumpărături on-line în defavoarea ieșirilor la magazine, farmacii etc. Ținând cont că sunt nevoiți să petreacă mult mai mult timp acasă, să încerce să creeze o ambianță cât mai confortabilă și plăcută (cu sunete, arome, texturi și activități care să îi bucure sau să îi relaxeze).

Propun ca fiecare persoană să încerce să își facă un regim al zilei, cu timp bine definit pentru somn, mese, activități casnice, recreere, plimbări în aer liber, etc. E o metodă bună să diminuezi deprimarea și să îți crezi senzația că deții control asupra situației fapt ce reduce și din starea de neliniște. În perioadele de autoizolare, să evite conflictele acute cu membrii familiei, gestionarea acestor conflicte e bine să fie amânată pentru timpuri mai simple pentru întreaga familie. În timpul autoizolării toți ce din familie au nevoie de susținere reciprocă și de o atmosferă pozitivă pentru a suporta mai ușor perioada respectivă. Nevăzătorii care locuiesc singuri, în cazul în care au nevoie de asistența unui văzător (sortarea banilor, citirea etichetelor etc.) e bine să apeleze la aplicațiile asistive de smartphone cum ar fi Be My Eyes sau Cash Reader, să interacționeze regulat prin telefon, Skype, etc. cu rude, prieteni, vecini, să practice relaxarea prin exerciții de respirație, meditație etc.

Cum ați reușit să oferiți asistență în perioada carantinei, ați avut mulți beneficiari și care au fost cele mai stringente probleme cu care au apelat?

Ne-am adaptat cerințelor situației create, deci asistența am oferit-o la distanță prin mijloace de comunicare ca telefon, Wats App, Viber, Messenger. Numărul acestora creștea zilnic, ajungând la zeci de persoane cărora le-am oferit consultație. De cele mai multe ori problemele țineau de stările de incertitudine, anxietate și conflicte familiale.

Aveți careva recomandări, soluții pentru persoanele cu deficiențe de vedere, pentru a trece cu ușurință prin această provocare?

Persoanele cu deficiențe de vedere, ca și toți ceilalți, ar fi benefic să fie responsabili față de sănătatea lor și a apropiaților, să aibă activități care le-ar crea emoții pozitive și, atunci când sunt în situații de impas, să caute suport social și asistența unui specialist, deseori soluții există, chiar dacă, pentru moment, noi nu reușim să le vedem!

Mulțumim pentru interviu!

Spălați-vă des pe mâini cu săpun și apă, timp de cel puțin 20 de secunde, sau utilizați o soluție dezinfectantă pe bază de alcool.

Când tușiți sau strănutați, acoperiți-vă gura și nasul cu cotul sau folosiți un șervețel din hârtie și aruncați-l imediat la coșul de gunoi.

Nu vă atingeți ochii, nasul și gura, dacă nu v-ați spălat pe mâini înainte.

Stați la o distanță de 1–2 metri de persoanele care tușesc sau strănută.

Rămâneți acasă, dacă este posibil.

ELECTORALA 2020 - Activități de mobilizare civică și educație electorală pentru tinerii alegători din toată țara în contextul alegerilor prezidențiale

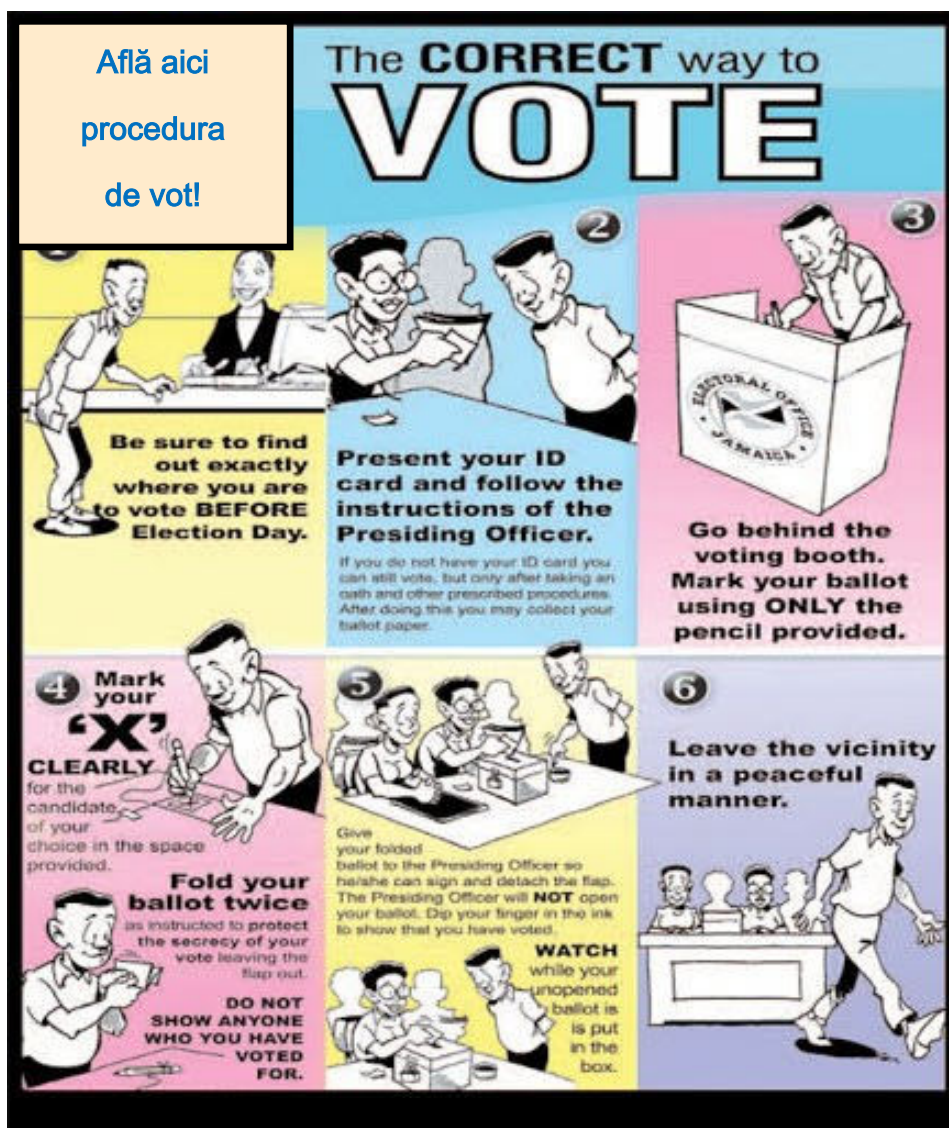
Asociația Obștească „Centrul de Instruire și Dezvoltare Educațională” a demarat activitățile proiectului „Exersează-ți dreptul la vot - Informarea tinerilor alegători despre procesul electoral și procedura de vot”. În contextul alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova, planificate pentru data de 1 noiembrie 2020, tinerii alegători, inclusiv cei care urmează să voteze pentru prima dată, sunt familiarizați cu mecanismele de funcționare ale procesului electoral și caracteristicile procedurii de votare, în special însușirea și respectarea pașilor de votare în cadrul unor sesiuni on-line de informare.

Scopul acestui proiect este să informeze și încurajeze noua generație de actori electorali despre importanța exercitării dreptului la vot și creșterea nivelului de implicare a tinerilor la procesul electoral.

Participanții sunt din diferite raioane ale țării, au vârsta cuprinsă între 18-25 de ani și sunt instruiți asupra subiectelor: introducere în alegeri și particularitățile alegerilor prezidențiale, managementul organelor electorale inferioare, generalități despre procesul de votare și principii de bună practică în alegeri, pașii de exercitare a dreptului la vot, importanța participării la procesul electoral, studii de caz diverse când un singur vot a făcut istorie, etc.

„În urma acestui curs am aflat despre particularitățile alegerilor prezidențiale, structura lor, precum și metoda de votare pe timp de pandemie. La fel, am aflat multe curiozități istorice despre importanța unui singur vot - care are puterea glonțului. Aveam și anterior spiritul civic accentuat, dar după acest curs am devenit și mai încrezută în faptul ca votul meu chiar contează!” a declarat Inna Șarpe, participantă în cadrul sesiunilor. Proiectul „Exersează-ți dreptul la vot - Informarea tinerilor alegători despre procesul electoral și procedura de vot”, este finanțat de un grant oferit de Departamentul de Stat al SUA.

Sursa: <https://www.civic.md/stiri/52911-activitati-de-mobilizare-civica-si-educatie-electorala-pentru-tinerii->

ELECTORALA 2020 - Maxim Lebedinschi: „Nu avem temei legal de a amâna alegerile, dar nici nu excludem din agenda CEC siguranța cetățenilor”

În Republica Moldova se așteaptă o toamnă fierbinte. Statul a intrat în perioada electorală, iar cetățenii urmează să decidă în viitorul apropiat cine îi va reprezenta la șefia statului. Despre pregătirea scrutinului prezidențial, cu ce greutăți s-au întâmpinat organele electorale, procesul de deschidere a secțiilor de votare în străinătate, dar și soarta amendamentelor la Codul Electoral discutăm cu secretarul Comisiei Electorale Centrale, Maxim Lebedinschi.

Fragment din interviul realizat de Deschide.MD

La această oră avem mai mulți candidați care deja colectează semnăturile. Am auzit multiple voci din partea actorilor politici care propun simplificarea acestei proceduri. A examinat Comisia această oportunitate? Cât e de posibil?

Lebedinschi: Sigur că sună frumos excluderea anumitor obligații pentru colectarea semnăturilor. Scopul nobil care este invocat vine, într-un fel, pentru protejarea cetățenilor. Însă dacă să te uiți la modul practic de realizare a acesteia, este o obligație legală și dacă o asemenea procedură se exclude, atunci putem să ne trezim cu 1-2 mii de candidați în alegerile prezidențiale, ceea ce nu este firesc.

Statele lumii care au alegerile prezidențiale, practică mai multe modalități, inclusiv proceduri similare cu a noastră în ceea ce vizează colectarea semnăturilor. În Ucraina, SUA sau unele state europene se impune achitarea unei sume sau depunerea unei sume speciale în cont, ceea ce în viziunea unor experți poate să provoace cazuri de corupere. Dacă eu am susținerea cetățenilor, dar nu am bani în cont, atunci trebuie să-mi găsec un sponsor și asta deja prezintă anumite riscuri. Avem și state unde este posibil să depună liber cererile sute și chiar mii de persoane. Acest lucru poate să perecliteze procesul electoral, iar gestionarea acestuia ar putea fi imposibilă.

Referitor la pixuri personale. Înțelegem că vor fi multiple cazuri când oamenii vor veni la secție fără pix. Atunci membrii secției ce vor face? Îi vor trimite acasă după pixuri?

Lebedinschi: Nu, ceea ce vizează pixurile, este o recomandare. De aceea și am menționat că cu o anumită periodicitate pixurile, dar și alte obiecte, vor fi dezinfectate. Iar ceea ce vizează purtarea măștii este obligatorie și prin prisma deciziilor Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică, în mod general, pentru toate instituțiile publice. Mai exact, pe perioada de activitate a secției de votare, ea este o instituție publică. Luând în considerație că sediile secțiilor de votare se află în școli, grădinițe, Case de cultură, purtarea măștii, sub orice variantă, va fi obligatorie. Persoanelor care nu vor respecta aceste cerințe nu că nu li se va permite să voteze, ei nici nu vor avea acces în incinta secției.

Citește întregul interviu pe: https://a.cec.md/ro/interviu-maxim-lebedinschi-nu-avem-teimei-legal-de-a-2782_97608.html

EVENIMENTE - Valorificarea și sporirea vizibilității patrimoniului cultural și istoric în cadrul rețelei transfrontaliere de muzee

Rolul muzeului în societatea contemporană are o dublă importanță: în primul rând, el conservă valorile patrimoniale prin colecțiile pe care le deține și, în al doilea rând, o selecție din aceste colecții este prezentată publicului prin expoziția permanentă compusă din zeci de săli și prin expoziții temporare (de artă, documentare sau tematice). Renașterea națională a românilor și democratizarea vieții publice au dictat lichidarea muzeelor „politice”, consacrate eroilor revoluționari și realizărilor socialismului. S-a început un proces de reorganizare a instituțiilor muzeale, un proces de reprofilare a întregii rețele muzeistice și a tematicii expozițiilor de bază.

Astfel, începând cu luna aprilie 2020 în Republica Moldova este demarat un nou proiect în sensul valorificării și sporirii vizibilității patrimoniului cultural și istoric în cadrul rețelelor transfrontaliere și anume **proiectul MuseumInfoTur** care se va implementa până în toamna anului 2021.

Prin acest proiect Agenția de Dezvoltare Regională Centru, în parteneriat cu Asociația de Dezvoltare a Turismului în Moldova (Republica Moldova) și Asociația de Cooperare Transfrontalieră „Euroregiunea Dunărea de Jos” (România), urmăresc consolidarea capacităților instituțiilor culturale și crearea unei rețele de centre de informare turistică în destinațiile majore promovate.

În prezent, în Republica Moldova funcționează circa 70 de instituții muzeale cu profil de etnografie și istorie, istorie naturală, artă plastică, arheologie ș.a. Am ales ca aspect al cercetării noastre colaborarea în domeniul muzeologiei cu România, deoarece aceasta s-a realizat intens prin efectuarea unor cursuri speciale universitare, schimbul de literatură apărută în acest domeniu, diferite ghiduri și studii de cercetare.

Căutînd mereu să răspundă misiunii sale, atît Muzeul Național de Istorie al României, cît și Muzeul Național de Arheologie și Istorie al Republicii Moldova, demonstrează prin aceste demersuri, expoziții internaționale, că patrimoniul cultural național al românilor de pretutindeni, valoroasele piese arheologice aflate în colecțiile muzeale sunt argumente majore pentru promovarea imaginii românilor în străinătate, oferind un cadru concret pentru desfășurarea unor prestigioase activități internaționale de diplomatie culturală.

În acest sens, „MuseumInfoTur este o platformă care va contribui la dezvoltarea capacităților muzeelor naționale și locale din Republica Moldova și România; la dezvoltarea turismului cultural; la promovarea patrimoniului cultural național prin crearea mai multor rute turistice în zona frontalieră; la lansarea de servicii de informare și educare a publicului larg în privința patrimoniului cultural, precum și la crearea de instrumente online de informare și educare a publicului cu privire la valorile patrimoniului” - a menționat secretarul de stat, Andrei Chistol în cadrul evenimentului de lansare. În cadrul proiectului se vor organiza sesiunile de instruire și vizitele de studiu în România și Moldova, precum și tururi de promovare a patrimoniului cultural și istoric din arealul proiectului.

La aceste activități vor lua parte persoane din grupurile țintă din ambele țări. Se vor elabora o analiză de potențial și profilul destinațiilor turistice majore din arealul proiectului, traseele turistice comune și în același timp se vor determina programe excursioniste. Proiectul are în vedere dezvoltarea și promovarea rețelei de Centre de Informare Turistică. Tinerii cu dizabilități din Moldova, salută lansarea unui astfel de proiect considerând că astfel vor avea posibilitatea să cunoască detalii și despre muzeele rurale, poate chiar pe cele din localitatea lor.

CONCURS - privind selectare unui expert pentru elaborare studiu referitor la nivelul de implementare a politicilor publice vizând dezvoltarea serviciilor sociale integrate destinate copiilor și tinerilor din grupurile vulnerabile

Asociația Obștească „PRODOCS” implementează în perioada Septembrie 2020 - August 2021 Proiectul „Parteneriate locale pentru Incluziune”, în cadrul programului de granturi „Dezvoltarea societății civile la nivel local în Republica Moldova”, finanțat de Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer.

Scopul proiectului este de a consolida parteneriatele dintre autoritățile publice locale responsabile de domeniul social și asociațiile obștești locale din 3 localități (Fălești, Anenii Noi, Ștefan Vodă) în scopul asigurării incluziunii sociale a copiilor și tinerilor din grupuri vulnerabile și dezvoltării serviciilor sociale integrate la nivel de comunitate.

Unul din obiectivele proiectului este monitorizarea și evaluarea activității autorității publice locale de nivel I și II din raioanele Fălești, Anenii Noi, Ștefan Vodă privind implementarea politicilor publice în domeniul incluziunii sociale a copiilor și tinerilor din grupuri vulnerabile, prin efectuarea unei analize detaliate a situației actuale, cu implicarea tuturor actorilor implicați în proces. În procesul elaborării studiului, accentul se va pune pe modul în care autoritatea publică locală și organizațiile societății civile oferă copiilor și tinerilor din grupuri vulnerabile instrumente efective de participare în toate domeniile vieții sociale, precum și nivelul de implicare a comunității în procesul de analiză a necesităților cu privire la serviciile sociale.

Sarcinile expertului:

- Analiza cadrului legal și a altor acte relevante, practicile naționale, pentru acest subiect.
- Analiza situației actuale a grupului vizat, accesul la servicii, rețeaua de servicii existente în raioanele Fălești, Anenii-Noi, Ștefan-Vodă etc.
- Elaborarea structurii și proiectului de metodologie a studiului.
- Elaborarea modelelor de chestionare bazate pe tehnici de cercetare calitative și cantitative.
- Desfășurarea de interviuri a părților interesate conform metodologiei aprobate.
- Colectarea și analiza datelor relevante (inclusiv statistice) din diferite surse.
- Analiza cantitativă și calitativă a impactului politicilor publice implementate.
- Elaborarea concluziilor și recomandărilor referitor la nivelul de implementare a politicilor publice în domeniul incluziunii sociale a copiilor și tinerilor din grupuri vulnerabile la nivel de localitate și modul de creștere a nivelului de implementare a acestor la nivel de comunitate.

Documente livrabile: Studiu comun pentru 3 raioane (opțional, Expertul poate decide livrarea a 3 documente separate pentru fiecare raion în parte), în format electronic. Termenul limită de prezentare a rezultatelor/livrabilelor: 30 octombrie 2020.

Persoane de contact: Coroban Cristina, coordonator proiect (tel. 069380022) sau Gorcea Ina, asistent proiect (069583776).

Sursa: www.civic.md

Această publicație este realizată de către Alianța INFONET și oferă tuturor celor interesați o imagine de ansamblu asupra procesului electoral.

Buletinul vine cu informații utile în ajutorul alegătorilor, în care acesta va găsi răspunsuri concrete la multe întrebări ce țin de dreptul de vot, procedura de votare, modalități de votare, precum și alte subiecte relevante.

Chișinău – 2020

Redactori:

Mariana Țîbulac-Ciobanu și Victoria Boțan